

Kaposvár, 1904.

Hetedik évfolyam 22. szám.

Vasárnap május 8.

KIADÓHIVATAL:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

Ide czimzendők az
el. fizetési pénzek, hir-
detések és nyiltterek.

Megjelen minden
vasárnap.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért
az előfizető helyeken kap-
hatók.

SZERKESZTŐSÉG:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

Ide czimzendők a lap
szellemi részét illető
minden közlemények.

Megjelen minden
vasárnap.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért
az előfizető helyeken kap-
hatók.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

Jókai Mór.

A magyar nemzeti génusz zokogva borul a költőfejedelem ravatalára. Síralma végig zúg ezen országon, amelynek dicsősége, büszkesége voltál: Jókai Mór! Három nemzedéket gyönyörködtetett lángelmédnek produktumaival, soha el nem évülő írásaid nemzedékről nemzedékre szállnak, szívhez szóló szavaiddal vigaszt nyújtva a szenvedőknek, nemes lelkednek, humorodnak kiapadhatatlan forrásával táplálva, életet adva mindenkinek, a ki csak érezni s gondolkodni tud.

S a mikor eltakarítani készülünk nagy szellemednek porhüvelyét, kétszeresen érezzük veszteségünket. Mert Te kipótolhatlan úrt hagytál magad után.

Nem a lelkedről szólok koszorus költő!

A te lelked kiegészítő része lett érzés és gondolatvilágunknak, a te szellemed éltető elemünké vált már akkor, a mikor búzditó, bátorító, minden bűt, bánatot felejteni célzó szavaiddat mint egyedül éltető levegőt szívtuk magunkba s a mikor a te írásaidba temettük könnyeinket, a te szellemednek nyögtük el fájdalmainkat.

Veled lezárultak sorai nemzetünk azon nagy litteratorainak, a kik örömmükben, bánatukban egybe forrtak ezzel a nemzettel, a kik együtt sirtak, együtt nevettek velünk.

A nagy világ előtt megalapítottad magyar nemzeted dicsőségét!

Siratunk Téged, költőfejedelem s borongva nézünk a jövőbe!

Kedden még fenn járt a költőfejedelem s csütörtökön már ki volt terítve. A gyilkos kor orozva támadta meg s röviden vegzett vele. Csak a minapában érkezett vissza Nizzából, a hol mult évi november 20-tól április 20-ig tartózkodott. Nizzában jól érezte magát s nem szívesen jött haza a hova vasuti sztrájk miatt csak április 25-én délelőtt 10 órakor érkezett meg felesége kíséretében. Délután már iróasztala mellett elájult. Kezelő orvosa Dr. Stricker influenzát constatál. Ehhez magas fokulaz járult. Kedden este varatlanul rosszabbra

fordult állapota; erői rohamosan hanyatlottak. A házi orvos Korányi tanárt hívta consiliumra. A tanácskozás után az orv sok már tudták, hogy a költő napjai meg vannak számlálva. »Gazán Isten csodája lesz ha a beteg felgyógyul« mondta a professor az egyik újságírónak, a krízis szerda estére esztleg csütörtök reggelre várható. Ha krízist túl éli a beteg — a mi nem valószínű akkor még lehet szó arról, hogy megmenthetjük életét. Ugy látszott hogy reggelre megtörtént a csoda. A beteg állapota szemmel láthatólag jobbra fordult. Talán csak azért, hogy a katasztrófa annál erősebbé sujtson a reménykedőkre. Este már látták az orvosok, hogy nincs mentség. Legalább huzzták a beteg életét injectiókkal a meddig lehetett. Csütörtök este 8 órakor tartott k Korányi és Stricker az utolsó consiliumot. Ekkor már nem volt tanácsozni való, a katasztrófát minden pillanatban vártak.

9 óra 15 perczkor szivbenuás következtében Jókai Mór kiszenvedett.

Életrajza.

Jókai Mór, Ásvay Jókai József híres ügyvédnek és Pulay Máriaának fia, született 1825 február 18-án Révko náromban. Tanulmányait Pozsonyban, Pápan és Kecskeméten végezte. 1846-ban ügyvédi oklevelet nyert, ügyvédi gyakorlatot azonban sonasem folytatott, hanem már kora ifjúságától kezdve az irodalomnak szentelte életét. Már 1842-ben írta meg »A zsidó fiu« című színművét s 1846-ban jelent meg első regénye a »Hétköznapi«. Ezzel a regényével egy csapásra meghódította az ország olvasó közönségét.

A következő évben az »Eletképek« szerkesztését vette át, a mely abban a korban hangadó szerepet játszott s ugyanakkor jelent meg, beszélyéinek első gyűjteménye »Vadon virágit« címmel. A márcziusi mozgalmakban Jókai vezető szerepet játszott. Volt Petőfivel az ifjúság vezére s ő szerkesztette a híressé vált 12 pontot. A szabadságharc után hosszabb ideig üldösní volt kénytelen, s a rabságtól így szerencsésen megmenekedett. 1850-ban a »Hon« cz mű nagy politikai napilapot alapította, később a »Nemzet« szerkesztését vette át. 1858-81 években ő szerkesztette az »Üstökös« című politikai élelapot is, a mely az ő vezetése alatt közkeletiségnek örvendett, 1805-ben a siklósi kerület képviselőjevé választotta, 1897-ben főrendihazi tagga nevezte ki a kiraly. 1876 óta a Petőfi-társaság elnöke. Első felesége Labortalvi Róza volt, a kit 1848-ban vett nőül s a ki 1880-ban halt el. Második nevével Nagy Bellával 1899 szeptember 16-án esküdött meg a koszorus költő.

(A jubileum ünnepe)

1894 január 6-án országos fénynyel és pompával ünnepeltük meg Jókai írői működésének 50 éves jubileumát. Ez alkalommal összes műveiből diszkiadást rendeztek, a melyek jövödelméből 100.000 forintot a költő kapott nemzeti ajándék gyanánt. Egy nagybizottság alakult József főherczeg vednöksége, Vasvári Kotozs, Vay Miklós báró diszelnöksége és Eötvös Loránt

báró elnöksége alatt mely elhatározta, hogy a Jókai 50 éves írői jubileuma alkalmából összes műveinek disz kiadását fogja létrehozni, ezze remélvén egyrészt az ünneplendőnek a legújszabó oromót szerezni másrészt az ő, nemzetünk javára kifejtett nagy tevékenységének maradó emlékéllítani — Ez a kolloszalis mű elis készült.

Hogy olvasóinknak legalább némi fogalmat legyen a korszakot jelentő nagy vállalat mechanizmusáról és arról az erőanyagáról, melyet a költő összes műveinek jubirális kiadása megemészített, csak egy pár adatot emlitünk fel. A Franklin Társulat műhelyében 25-30 ember foglalatokodott állandóan, minden nap 8-10 órán keresztül a Jókai kötetek technikai elkészítésén, ki a szedő szekrény mellett, ki a nagy nyomtatógépeket tápiálva, ki összehajtogatva a nyomda testéktől nedves Jókai íveket mindmegannyi szerves része az egész munka organizmusának. Egy teljes Jókai példányban — értve ez alatt a százkötetes jubirális kiadást körülbelül hetven millió gömbölyű betűcske van úgy, hogyha egy ilyen teljes példányt egy beüszedő szedne ki, hetven milliószor kellene neki kezét a szedőszekrény különböző betűket tartalmazó rekeszei felé kinyújtani. Harmincz harminczöt esztendőbe, vagyis ép egy emberöltőbe kerülne ez a munka, ha egy szedő végezné alapul véve 8 órai munkaidőt és az év 365 napjából csak 280 munkaidőt számítva. Természetesen most csak a nyers szedésre gondolunk, a melynek kikkorrigálása csaknem annyi idejébe kerül a nyomdásznak, mint maga a szedés. Anhoz, hogy teljesen hibát anul nyomda alá adja legalább egy félszázad szükségeltetik.

Epizódok a költő életéből.

(A 12 pont.)

1848. márczius 14-én az ellenzéki kör közgyűlést tartott, melyen az ifjúság, köztük Jókai is, elhatározta, hogy a reformokat 12 pont alakjában a királyhoz felterjeszti. Este a Pulvax kávéházban értesültek a márczius 13-iki forradalomról; ekkor már elhatározta az ifjúság, hogy a 12 pont érdekében nem petitionálni fog, hanem megadásukat követelni fogja.

1848. márczius 15-én Petőfi Vasvári Pállai és Bulyovszki Gyulával Jókaihoz ment s nála a négy ifju megegyeztet a sajtó felszabadításában. Jókai és Bulyovszki a proklamációt szerkesztettek a 12 ponthoz. A proklamáció elkészülvén nyolcz órakor az ifjak kávéházába értek. Itt Jókai szolt, felolvasta proklamációt és a 12 pontot. Az újvilág-utczai orvosi egyetemhez érén, beszóltak a tantermekbe; az ifjak az udvarra tödültek, hol Jókai szekre állva elolvasta a proklamációt és Petőfi elszavalt a nemzeti dalt. Az ifju vállalkozása magával ragadta a tömeget, mely zajosan követte őket a mérnöki egyetem felé. Jókai ismét felolvasta a proklamációt és Petőfivel újból elszavalták a nemzeti dalt. Ezután a Landerer és Heckenast téle nyomdához indultak, mely a Hatvani-utczában a Horváth házban volt. A proklamációt és a nemzeti dalt kinyomatták. Ezalatt Jókai jelentette a történeteket a népek s fél 12 óra tájt a

szabad sajtó első termékét a 12 pontot és a Nemzeti dalt Irányi mutatta be a népek és ezrenként osztották szét. Délután a múzeum terén népgyűlés volt és innét a városház tanácskozó termébe tódult a nép, hol többek közt Jókai is beszélt a nép nevében és erre a polgármester Szepessy Ferencz társaival kijelentette csatlakozásukat és aláírta a 12 pontot. Rögtön választottak egy rendre-ügyelő választmányt, melynek Jókai is tagja lett. 1848 márczius 16-án Budán Táncsicsot a rab-írók kiszabadították és a nemzeti színházhoz vitték. Itt közkívánatra a Bankbánt adták elő, a sokaság beözönlésére felbomlott az előadás, a zenekar a Rikóczi indulót harsogtatta; a közönség a Marseil laiset követelte; majd Egressy a nemzeti dalt szavalta el; annak eskütartalmu szavait a nép utána dörgé. Amikor Vasváry, Irányi és Petőfi hiába csilapították a tömeget a nézőtérről, Jókainak az a gondolata támadt, hogy felmegy a színpadra és onnan szól a néphez és csakugyan felrohant. Ott találta Laborfalvi Rózsát, aki saját nemzeti színű kokárdáját tűzte mellé. Így felékesítve, egyébként pedig térdig sárosan (egész nap esett az eső) korbonari köpenyegben, behorpadt cylindere mellett óriási veres tola-l, oldalán jurátos karddal lépett a közönség elé. Meghallgatták és a nép lecsendesedett, lelkesülten, de szépen, rendesen osztott szét. Jókai a további eseményekben is fővást élénk részt vett; nemcsak gyűlésekben, hanem lapjában is egész lélekkel szolgált a szent ügyet. Az »Életképek« szinte politikai lappá alakult át. Mint igazi demokrata, nevének nemesi »y«-ját »i«-vel cserélte fel. Apri is 30-án Petőfivel együtt szerkesztették a lapot, melynek mottója lett: Egyenlőség, szabadság, testvériség.

(Petőfi és Jókai.)

«Te lelkem megmaradt fele» írja Petőfi egy Jókaihoz intézett versében.

«A megmaradt fél nem szűt meg elvezetett felét, siratni soha. Talán össze találkozunk valahol...»

S 55 év múlva összetalálkoztak...

A király Kőnig Károly, a kabinetiroda főnöke utján fejezte ki az özvegnél részvétét. Ezenkívül részint személyesen, részint levél útján condoleált az országnak minden számot-

tevő egyénisége, az összes miniszterek, a ház elnökei, stb. A temetés tárgyában péntek délelőtt 12 órakor Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter elnöklete alatt értekezlet volt, a hol elhatározták, hogy a ravatalt a nemzeti múzeum előcsarnokába állítják fel. A főváros Kossuth és Deák sírjai között örökös diszshelyett ajánlott fel a családnak. A főváros összes középületeire kitétték a gyászlobogót. A budapesti összes színházak elhatározták, hogy a temetés napján nem tartanak előadást s a temetésen testületileg jelennek meg. A legtöbb vidéki város tanácsa elhatározta, hogy részvét táviratot intéz az özvegyhez, a város nevében gyászjelentést ad ki, képviselteti magát a temetésen, koszort tesz a ravatalra. Az épületekre mindenfelé gyászlobogókat tűztek ki.

— (Megrendelt lelkesedés.) A király a napokban ismét lejtött magyarjai közé. Már régén vártuk az uralkodót s így kétszeresen jól esett megjelenése. A magyart loyálisáról nemesak a continensen, de a tengeren túl is jól ismerik. Talán ép ez, meg szabadságszeretete tette nevét — ott a hol — ismertté. E mellett I. Ferencz Józsefet, mostani királyát őszinte szeretettel és tisztelettel is veszi körül. Szívöböl örül, ha láthatja őt. Egy ember azonban mégis akad a sok közül a ki kétségbe vonta honfiainak loyálisát. Nevét talán el is hallgathatom. Megrendelte a lelkesedést úgy külsőleg mint belsőleg. Külsőleg eredményesen, belsőleg azonban kevésbé sikeresen. Feltételezzük, hogy mindenki ismeri a Menenius Agrippa meséjét, tehát nem mondjuk el. Csak arra figyelmeztetjük a miniszterelnököt, hogy annak nemzetnek, a mely a »moriamur« világtörténelmi jelenetét rögtönözte s a mely megcsinálta az ország világ által megcsodált milleniumi hódoló dísz felvonulást, annak nincs szüksége arra, hogy rendeletileg lelkesítsék, az lelkesedik önmagától is, ha jónak látja. Ha pedig ezt nem tartja helyénvalónak, hiábavaló akkor minden rendelet, hiábavaló minden kapaszkodás. Népszerűsége tessék szert tenni, ez többet ér egész kötet rendeletnél s többet fog annak a szemében is érni a kit illetet volna ez a mondva csinált lelkesedés.

— (Egy beszámoló.) Mult április hó 17-én tartotta beszámolóját Báro Inkey József a csurgói kerület országgyűlési képviselője a kerület székhelyén. Érdekes nyi-

latkozatokat tett ez alkalommal a képviselő ur. Elitéli a volt Széll kormány eljárását mert az újoncz létszám felemelését czélzó javaslatát benyújtotta, mely javaslat az országtól újabb pénz és véradót kívánva a már ugy is tulterhelt nemzet szívében kellő viszhangot nem talált. A helyett, hogy ezt napi-rendről levéve, a költségvetést tárgyalta volna, a helyzet való voltában csaldóva legalkalmasabbnak tartotta az időt e nép szerűtlen javaslat keresztül hajtására. A hadsereg nyelvére vonatkozólag is felette érdekesek nyilatkozatai, azt mondja: a hadsereg vezényleti nyelvének meghatározása nem tartozik azon intézkedések közé, melyek a hadsereg egységes vezényletére vonatkoznak, tehát a vezényleti nyelv meghatározása nem felségjog s miután a hadsereg csak ugy felelhet meg teljesen rendeltetésének ha kész szívvél és lélekkel magát hazájáért feláldozni, ez pedig ott hol a vezénylet szolgálat nyelve s ebből kifolyólag a szellem is nem magyar, lehetetlen mindannyian kik igaz magyarnak születünk kell hogy érvényesítsük ez irányban jogainkat. Erzi bajainkat is s ezek kutfurását az 1867. évi törvényeknek folytonosan retrográd szellemben való magyarzásában találja fel. Beszámolója ekként végzi: Teljesen önzetlenül gondolkodó és függetlenül álló többség, mely nem képezheti soha szolgálilag zsámolyát semmi politikus emelkedésének, egy mindenben tisztá intencióju és eszközeiben puritán kormányzás, ezek képezik biztosítékát de egyszersmind kellékét is annak, hogy Magyarország jövője még rózsásan álhasson előttünk. Ezen nyilatkozatok után mi csak azt kérdezzük a képviselő urtól, hogyan támogathatja Tisza Istvánt, hogyan maradhat ma a kormánypártban a nélkül, hogy szavai és tettei egymással ellenkezésbe ne jussanak?

Megyei közgyűlés.

Kétszáz huszonkét ügy vár elintézésre, választás is lesz, nő meg Gr. Széchenyi Aladár bizalmat akar szavaztatni Tisza Istvánnak és Thaly Kálmánnak a képviselőházban történt ölekezésük miatt, lesz tehát szenzáció s megjelennek sokan. A kiket nem vonz a közérdek, meghozza a válasz-

T A R C Z A.

Az ideál!

Írta: Marcel Prévost.

— A »Népjog« eredeti tárczája. —
Margit Cecilhez.

Tudod-e Cecil mi a legborzasztóbb a világon?

Egy valódi párisi tengerpart — párisiak nélkül. Ilyen Vilerville őszszel ahova száműzve vagyok.

Képzeld el. A bőröndjeink becsomagolva, a villa ablaktáblái betéve s mi készülünk épen a vasútra, hogy elutazzunk, amikor szegény mamát egyszerre megrohanják a fájdalmai s a bőröndök között egy székre roskad.

— Biz ez eltart vagy két hónapig szegény Margitom — mondom önmagamnak — s gondoskodhatsz róla, hogy mindent be-zerezz Auteuilból, a téli tartozkodásra.

Hogy teljes legyen a szerencsétlenség, apa nyolcz napja kénytelen a miniszteriumában csücsülni, hiába ő nélküle vége francia ország pénzügyeinek. Így hát egyedül vagyunk, rettentően egyedül.

Daczára velem született leányi gyöngédségemnek színelni vagyok kénytelen, mert szegény mama vajahányszor reám tekint, mintha ezt olvasnám a szeméből:

— Bocsáss meg!

Szegény édes öregem! Igazán nem az ő hibája.

Istenem! Az idegeim!

Leveledet amelyet Auteuilbe czimeztél, ide küldték. Egyhamar nem is látsz meg Auteuilban. Betegápoló vagyok s hivatásomnak minden borzalmát végig szenvedem, még a legiszonyubbat is: felolvasok a mamának.

Természetesen rajong mindenért, ami engem halálra untat. Valóságos orgiája ez a második császarság irodalmának. Ha azután eléggé narkotizálódott Feuillettel, akkor elrohanok a tengerparti Casinóhoz. A Casinó természetesen zárva van. Ott találkozom egyetlen ismerőssel Zefirinnel, a ki a szezonban a fűzőszolgalm volt, most természetesen viszártat valóságos foglalkozásához s ismét hájóslegény.

Itt értesülök arról, hogy tegnap nem lehetett halászni a gyalázatos délnyugati szél miatt, kitekintek a tengerre: persze dühöng szünet nélkül. Hol fekete, hol zöld, hol fehér, de mindig ágaskodik. Ez az örökös nyugtalanság rendkívül hat reám, a kátrány illat pedig emelyít.

Ó az idegeim! Édes jó Cecilém!

Akarsz a legaranyosabb aranybogár lenni? Irj gyakran, mindegy akármit, csak emlékeztessen Párisra. Irj valami különöset, regényeset, bolondot. Igazán keservesen unatkozom s az életem oly sivár.

Irj! Irj!

Mondj el minden pletykát, kalandot, ha nem érdekes a valóság, ékesítsd fel.

Margitod,

aki idegesen izgatott ugyan,
de téged őszintén szeret.

Cecil Margithoz.

Hidd el, hogy őszintén megindit a te szegény mamád sorsa. Őszintén kívánom, hogy mind a ketten türelemmel szenvedjétek el az ő rheumás fájdalmait. Mellékesen bevallom, hogy a te helyedben én nem unnám magamat ott a remek tengerparton, a mikor a tenger most ismét a maga hatalmas eredetiségében nyilatkozik meg.

Mulass csak rajtam s mond, hogy belém Chateaubriand vicomte lelke szállott, de én ezt a napéjegyentől szenvedő tengert, hatalmas hullámaival, a kavicsok tánczát a hullámve-éskor érdekesebbnek találom a casinobeli ker ingözésnél s ugrándozásnál.

Persze én csak egy szürke ábrádozó, te pedig csintalan vadorzó vagy, a ki még akkor is cselekvésben van, ha semmit sem tesz, mint az auto, ha elakad.

Mit irjak neked Párisról? Ebben az időszakban nincsenek Párisban az emberek — csak átutaztában. Az egyik rész még nem érkezett meg, a másik még nem ment el. En — jól ismerz — nem vagyok tulságosan nagyvilági s így nem törődöm az egészszel.

Te azonban Margitom, halálosan unnád itt magadat. Vigasztalódjál tehát gyermeki szeretet mártirja, aztán nem veszítesz vele semmit, ha néhány hétig még távol vagy is.

Flirtjeid a szélrózsa minden irányában szerte vannak szórva. Pierre még vadászik,

tás, a kiket ez sem érdekli bejönnek a remélhető ingyen mulatságra. Ez volt az előre vetett kép. A valóság lett azután, hogy a megyeházának tanácskozási terme csak úgy kongott az ürességtől, szenzációs küzdelem sem volt, de azért akik megjelentek, jól mulattak; egy részüknek sok megbeszélési valójuk akadt lovokról, kutyákról, vezeték név nélküli hölgyekről s több e féle tanulságos és mulattató dolgokról, ezek Kovács Sebestyén Gyulának egyhangulag történt jegyzővé választása, valamint Gr. Széchenyi Aladár éremgyűjtés indítványának felolvasása s ezt megokoló tirádáinak elmondása alatt kifogyva themeikből és legjobban végezve mindazt a miért megjelentek, távoztak.

A másik rész az előbbieknél kevesebb, a bizalomban dolgozóknak ujjainkon megszámítható tábora is tág tért talált kedvtelésre. Bizalmat szavaztak az alispánnak azért, mert még a tél folyamán egy jó kedvű, az asztal örömei által is felvillanyozott magán társaságban tett indítványt arra használta fel, hogy a vármegye közönsége nevében Tisza Istvánnak bizalmi szavazatot küldjön. Hiába mutatott reá Gaal Gaston, a somogyi fiatalságnak ezen nagy tehetőségű független gondolkozású kiváló tagja az ily precedens veszélyességére, hiába mutatta ki, hogy az alispánnak a vármegye közönségének nevében előzetes megbízás nélkül politikai nyilatkozatot tenni nem szabad, a bizalmasok elhitték vagy úgy viselkedtek, mintha elhinnék egy ügyvéd urnak, hogy ha az alispán eljárása törvénybe ütközik is, csak a formát sérti, formalitáshoz ragaszkodni pedig nem szabadelvűség, azután meg egygyel több vagy kevesebb bizalmi nyilatkozat már ugy sem nyom a latban, hát legjobb helyeselni a megtörtént törvénysértést. Így is lett; hogyan is lehetett volna másképp? A bizalomban dobzódkó éljeneztek, a kiknek legfontosabb a kutya, ló, s több e féle, azok diskuráltak, a szegény plebs az mélyen elbusulva, elkéserevedve hallgatott.

Következett a nap nagy eseménye, a Gr. Széchenyi Aladár-féle üdvözlés s bizalmi indítvány; szemben állunk a gróf ur elveivel, czéljaival, de személyét megbecsüljük azzal, hogy nem hiszünk komolyságában

Raymond Sologneban időz, Gilbert valahol mélyen elbujva tanyáz a hegyek közt. Nem is mulaszthatnál tehát semmit amint látod.

Én ma is a régi, jámbor leányzó vagyok, a kis álmodozó. Elcsücsülök a sarokban, mint a pók s csöndesen szövögetem álmaim színes pókhálóját.

És mégis! Minden áron pletykára vágyol? Helyes, legyen. Csak el ne hülj ámulatodban. Én is, képzeld el, én is szert teszek a magam flirtjére. Egész határozottan. Majd a következő levelemben elmesélem az esetet. Ma már épen csak annyi helyem maradt, hogy megöleljelek. Melyek után vagyok kiváló tisztelettel
szívvel szerető barátnőd Cecil.

Margit Cecilhez.

Te és Flirt! Mond el, mond el az istenért! Nem tudok aludni azóta. Az én flirtjeim nem számítanak annyit mint a tennis partnerek. Szívesen flirtölök, de a személyekkel nem sokat törődöm. Te azonban! Cecil flirtje! Ez valami különös lehet. Irj gyorsan, gyorsan.
Millió csók. Margit.

Cecil Margithoz.

Csak ne tulloz! Nincsen szó semmi egyébről, mint egy — megengedem elég érdekes, de egészen jelentéktelen — epizódjáról az életemnek. Egyáltalában nem vagyok szerelmes. Talán mert nagyon is belső életet élek s egész lelkesülmi tudásomat álmokra puskázom el, nem marad bennem lélek másra.

Mindegy. Bevallom azért neked, hogy Jaques — ugyanis Jaquesnek hívják — az első férfi, a kit érdemesnek tartok arra, hogy kíváncsi legyek reá. Nem banális.

az általa elmondottaknak, hisz ma már a verebek is csiripelnek a nagy komédiáról, melyek mások irtak meg, Tisza meg Thaly csak eljátszották.

Hej Thaly Kálmán! Hej Kurucz Kálmán, miért jutott inkább eszedbe Szent István rended mint nagy fejedelmed?

Hej Ocskay! Bezerédi!

A nemes gróf belemelegedve pattogott az ádáz obstrukció ellen és leszidta a sárga földig, sem vitatkozunk vele, de egészségére válik ha elolvassa a mit Báró Inkey József april. 14-én Csurgón tartott beszámoló beszédében mondott, ime saját szavai: »Szükség áll fenn még a mai nap is az obstrukciónak e rendkívüli eszköznek illetlen való fentartására, hogy alkotmányunkat veszélyeztető alkalom esetén sikeresen élve, azzal visszaverhessünk minden jogtípró és államiságunkat megalázó kísérletet.« Olvassa el ismételve s szívlelje meg a gróf ur.

A bizalomban dobzódkó persze, hogy tomboltak örömeikben, a felírás utnak is indult, teljék benne Tisza és Thaly uraknak kedve.

Csak ezután került sorára egy másik ügyvéd urnak majdnem lekészt indítványa. Azt kívánta, köszönje meg a megye közönsége királyunknak, hogy megengedte Rákóczi hamvainak haza hozatalát; ezt már szívesen megtették, mert hát nagy szó az amai napokban ha a magyar király így emlékezik meg a nagy kurucz királyról, aki anny szor elpacskolta és megfuttatta a német császár katonáit, hazánk jogai, alkotmányunk, szabadságunk védelmében.

Most kellett volna a gyűlésnek tulajdonképeni teendőit elvégezni, ámde az időközben alig néhány főre fogyott közönség annyira eltellet dicsőséggel, a főispánt pedig, kiről többen tudni akarják, hogy torkig van a mai állapotokkal — annyira elfogta az idegesség, hogy közkívánatra elővetették a japáni imádkozó gépet, melyen egy percz alatt 500 japán miatyánkot lehet lemorzsolni s a jegyző urak segítségével a hallgatóknak, nem! nem a hallgatóknak, mert hallani ugyan senki sem hallott semmit — hanem a nézőknek nagy gaudiumára ledaráltak harmincz és egynehány percz

Pár napja megkért Lucien a sógorom, engedjem meg, hogy egy Tonkingból haza tért volt iskolatársát bemutassa. Beleegyeztem, minden további érdeklődés nélkül.

Mondhatom kissé elfogult voltam a Tonkingiakkal szemben s el voltam reá készülve, hogy egy az Annamitáknál kellőképen megsárgult úrhoz lesz szerencsém, a kit kellőképen lesóványított a láz s gyötör a máj vagy a gyomor baj. Egyszóval elvótam készülve egy gyarmati emberre, aki első látásra elveszi az ember kedvét minden gyarmatosítástól.

Szó se róla! Harmincz éves férfi, imponáló alak, szolid megjelenés, szírfekete bajusz, bronzsín arczbőr, a halántéka körül néhány ezüstös hajszál, a melyek arczának szigorú kifejezését némileg enyhítik.

Szemei csodásan szürkék s valami szokatlan fény csillan meg bennük. Csaknem zavarba ejt mélyreható tekintete. Aligha lehet eltitkolni bármit is előtte. Hangja természetfölötti is erőteljes a benső szavaknak való folytonos parancsolás folytán, határozottan ellentmondást nem tűrő, néha azonban lágyan cseng, ilyenkor szivig hat.

Kérdem Lucientől:

— A barátja egykor ugy-e sokat szenvedett. Asszonyokért, ugy-e?

— Természetesen — válaszolja a derék ember, aki mint a legtöbb derék férfi, azzal kárpótolja magát fedhetlen férji hűségéért, hogy keserű hangon beszél néha-néha az egész női nemről.

Ugy érzem soha sem mertem volna fájdalmat okozni ilyenemű s ilyen hangu férfiaknak.
(Folytatjuk.)

alatt az elintézendő kétszáznál több ügy darabot.

Erre mindenki elégedetten távozott. Egyebekben sem emberben, sem lóban több kár nem esvén.

HIREK

— **Az Omke Kaposvártt.** Az országos magyar kereskedelmi egyesület alakuló gyűlését ma délelőtt 11 órakor tartja a helybeli városháza nagytermében. Ugy halljuk, hogy a megalakuló egyesület somogyi kerületének elnökévé Darnay Béla helybeli kereskedőt fogja megválasztani. Az Omke alakulását nagy reklám előzte meg, sőt arról is beszéltek, hogy czélja nem hazafias és csakis a nagykereskedők istápolására fog berendezkedni. Most már kíváncsiak vagyunk arra, vajjon a somogyi kerület gyűlésén színt fognak e vallani a szervezők, vagy pedig megelégszenek azzal, hogy — mint eddig — általános elveket hangoztatnak, amelyben szó van tömörülésről, érdekek védelméről stb., csak arról nem, hogy az ország gazdasági helyzetére hasznos vagy káros befolyású lesz-e vagy nem az Omke működése. Darnay Bélát hazafias embernek ismerjük. Több ízben adta már annak tanujelét Darnay, de főleg akkor, amikor a pécsi kereskedelmi és iparkamara az ő indítványára irt fel az országgyűléshez az önálló vámterület létesítése érdekében. Elvárjuk és reméljük, hogy Darnay s vele együtt az összes kaposvári kereskedők erre a hazafias álláspontra helyezkednek s amikor megalakítják az Omke kaposvári fiókját; elvitathatlan feltételül kötik ki és egyedüli czélunk tüzük ki az önálló vámterület létesítését. Ha ezt nem teszik bünt követnek el a nemzet, bünt követnek el saját maguk ellen, ha pedig egyhangu lelkesedéssel — s ezt el is várjuk hazafias kereskedőinktől — az önálló vámterület megvalósítása érdekében határoznak, szívvvel, lélekkel csatlakoznak hozzájuk iparosaink, gazdáink, sőt a fogyasztó közönség is kivétel nélkül, mert csak így lesz lehetséges, hogy a jelenlegi nyomasztó gazdasági helyzetből szépszerével megtaláljuk a kivezető utat.

— **A somogy megyei irodalmi társág f. é. május hó 15-én délután 3 órakor tartja Kaposvárott a városháza dísztermében alakuló közgyűlését.** Az előkészítő bizottság megbízásából Roboz István és Dr. Pete Márton aláírásával ez alkalomból lelkes hangú felhívásokat bocsájtottak ki a vármegye közönségéhez, a melyből kiemeljük a következőket: Somogyban egy az egész vármegyére kiterjedő irodalmi társaság van alakulóban, amely a megyei írókat, szónokokat és az egész irodalompartoló közönséget lesz hivatva nemes törekvésben egyesíteni. Irodalmi nagyjaink nevét, műveit minél ismertebbekké tenni. Felkutatni Somogy nagyjait a multban s emléküknak világot gyűjtani, sirjaikat a kegyelet virágaival beültetni: egy Zrinyinek, a költőnek, Berzsenyinek, Csokonaynak lánglelkét amelyek egykor e megye büszkeségei voltak, új életre kelteni. Egybegyűjteni Somogy megye azon élő nagyjait, kik bár elszakadtak szülőmegyéjüktől, lelkükben még Somogyhoz vannak láncolva és szívesen áldoznak azon az oltáron, melyet régi otthonukban földieik emelnek. Aztán mindenkifőlött az irodalomban nyelvünket szolgálni, mely kincsünk talizmánunk mindenünk! Somogy egyik legrégebb, s mindig vezérvármegyéje volt az országnak. Itt buzdult dalra a lánglelkű Csokonai, itt élte remeteéletét a romlásnak indult nemzetét tette serkentő Berzsenyi Dániel, itt rengett bölcsője a szelid, de fenkölt lelkű Virág Benedeknek. Lakosságának ősi erényei mindig tündököltek — bizonyára most is ott lesz egy irodalmi nagykeresztelésen, midőn szépért hevülő fiai a

művelődés, édes nyelvünk oltárainál meggyújtják az áldozat tűzét.

— **A szabad lyceum Dombóvárrott.** A kaposvári szabad lyceum f. hó 11-én szerdán esti 6 órakor Dombóvárrott a »Korona« vendéglő nagytermében előadást tart. Ez alkalommal *Faragó* Lajos, a helybeli főgimnázium kitűnő tanára fogja »A magyar művészi zene fejlődésének kezdetei« című értekezést felolvasni s előadását művészi hegedűjátékával fogja illusztrálni. A felolvasásra Kaposvárról is sokan rándulnak át Dombóvárra, ahol nagy érdeklődéssel néznek az élvezetes este elébe. Előadás után a kaposvári vendégek tiszteletére társasvacsora lesz. A dombóvári rendezőség ezúton kéri fel a kaposvári közönség azon tagjait, kik szerdán Dombóvárra rándulnak, hogy ezen szándékukat kedden déli 12 óráig lapunk szerkesztőségével telefonice vagy levelezőlap után tudassák, hogy kellő számú kocsit küldhessenek az állomáshoz. Indulás Kaposvárról délután 5 óra 24 perczkor a gyorsvonattal, visszajövet ugyanazon napon az este 10 óra 21 perczkor érkező gyorsvonattal.

— **Szabadlábbon.** A budapesti királyi tábla fényes elégtételt szerzett a megsértett jogrendnek, dicsőséget a független magyar bíróságnak. A letartóztatott vasutasok ügye szerdán került a kir. ítélőtábla elé. A vádtanács ugyanis helybenhagyta dr. *Kállay* Miklós vizsgálóbírónak azt a végzését, a melylél a vasutasok sztrájkbizottságának előzetes letartóztatását elrendelte. A helybenhagyó végzés ellen a védők a kir. ítélőtáblához fellebeztek, ahol *Frenreisz* István táblai tanácselnök elnökele alatt ma tárgyalta a védők fellebezését. *Vaikó* Pál táblai bíró referálta az ügyet a tanácsban s *Türk* Szilárd, *Eördögh* András és *Haupt* Albert bírák szavaztak. A táblabírák zárt ülésben háromnegyedórás beható tanácskozás után *megváltoztatták* a vádtanács végzését, s elrendelték, hogy *Seide* Arthurt, *Joanovics* Lajost, *Lorber* Józsefet, *Margulit* Kálmánt, *Kosa* Lajost, *Potrinca* Lajost, *Veréb* Mihályt, *Sarlay* Jánost, *Komlós* Mánót, *Breuer* Ferenczet, *Kardos* Antalt, *Faludi* Józsefet, *Kacsó* Gyulát és *Turcsányi* Pált azonnal bocsássák szabadon. A kir. ítélőtábla büntetőtanácsa nem vizsgálta meg érdemben a vasutasok ügyét, nem vizsgálta azt, köztisztviselő-e a vasutas vagy sem, nem terjeszkedett ki a vád elintézésének rendszeres módjára, csupán azt vizsgálta, helyénvaló-e a vádtanácsnak az előzetes letartóztatást jóváhagyó végzése. Ennek a kérdésnek beható tárgyalása után arra a meggyőződésre jutott, hogy a büntető prts.-nek nincs olyan intézkedése, amely az előzetes fogvatartást indokoltá tenné, nem forog fenn sem a szökés veszélye, sem a büntetésnek előrelátható nagysága. Ilyen körülmények között meg kellett változtatni a vádtanács végzését. Dr. *Kállay* vizsgálóbíró rögtön megkapta a tábla végzését, amelyet rövid úton s sürgősen küldtek át neki, erre a vizsgálóbíró felhívta a letartóztatottakat a szobájába s kihirdette előttük a végzést, mely szerint a tábla szabadon bocsátotta őket. Délután két órakor az összes letartóztatottak, számszerint tizennégyen, elhagyták a fogházat, ahol 10 napot töltöttek. A »Népjog« budapesti tudósítója a szabadlábba helyezésről, azonnal távirati értesítést küldött, s az eredeti távirat már szerdán délután 5 órakor látható volt Szabó Lipót a »Népjog« elárúsítójának korona-utcai kirakatában.

— **A somogy megyei irodalmi társaság** működése iránt a szomszédos — demártolnámegyei — Dombóvárrott is igen érdeklődnek, sőt Horvát Samu a »Dombóvár és Vidéke« szerkesztője közölte velünk, hogy szívesen lépnének be Dombóvárról is néhányan a társaság tagjai közé, ha az alapszabályok azt megengedik. Az alapszabályok 8. és 9.

§-ai ugyanis azt mondják, hogy rendes és pártoló tagok csakis Somogyvármegyeiek lehetnek. Minthogy azonban Dombóvár egyrészt helyzeténél, másrészt társadalmi összeköttetéseinél fogva Kaposvárra van utalva, nagyon üdvös lenne, ha az irodalmi társaság vezetősége módot nyujtana a dombóváriaknak is arra, hogy működésükkel az irodalmi társaság nemes céljait előmozdithassák. Utóvégre is ilyen hazafias és kulturális intézménynél nincs kellően indokolva az, hogy működését geográfiai határok közé szorítsa, hisz azzal, hogy a társaság központja Kaposvárott van s a tagok nagyrésze Somogy megyéből gyűl össze, eléggé kifejezést nyer a vármegyei jelleg.

— **Színészet.** Parturiant montes et nascentur ridiculus mus. A pécsi nemzeti színház igazgatóját vártuk elsőrangú társulattal s e helyett Nádasi József vonult be nagy reclámmal és — harmadrangu személyzettel. A közönség mindjárt rájött a turpisságra s úgy látszik, távollétével tünteti ki a derék színigazgatót. Legalább az eddigi előadások erről tettek tanúságot. Természetes, hogy a repertoir a regimé-hez igazodik. Csupa agyoncsépt darabok kopott díszletekkel. Az egyesek igyekezete hiába való. Ha a director ur így lebecsüli a kaposvári publikumot, azt hisszük a publicum se fogja igen megbecsülni a directort.

— **Névváltoztatás.** Braun Jenő, Braun Ede szentgáloskéri földbírtokos fia, a m. kir. belügyminiszter engedélyével vezetéknevét »Kéri«-re változtatta.

— **A diplomás kocsis.** Különös mulatságos és megható históriát beszélnek el a párisi újságok. Volt a francia fővárosban egy tudós főfessor, a klasszikus nyelvek diplomás tanára, aki azonban sehogysen tudott a diplomája mellé állás is keríteni. Sok éven át mint instructor kereste meg a száraz kenyeret, de azután a növendékekből is kifogyott: gondolt hát végre egy merészet: ha katedra nem akad, jó lesz a — bak is s a klasszikus nyelvek tanára a diplomával zsebében felcsapott — kocsinak. Így legalább nem hal éhen — gondolta magában — s gyalog se jár. A bakon azonban nem volt első eminens, mint annak idején az iskolában, egy kiesit szórakozott is volt, szóval sűrűn akadt baja a rendőrségen. Ilyenkor a tudós kocsis azzal könnyített a lelkén, hogy képtelenül leszidta az akadékoskodó rendőrt. — görögül vagy latinul. Latinul és görögül ugyanis még a párisi rendőrök sem tudnak. A múlt héten azonban sajátos dolog történt. A tudós kocsinak megint baja akadt egy rendőrrel a szokáshoz híven — a miért felírta s ezt is kegyetlenül leszidta a klasszikus Hellász nyelven. A szegény tudósnak azonban majd leesett az álla, a mikor a rendőrt mind azt, amit neki görögül kívánt, demosthenesi dialektikával azonnal visszavágyta neki ugyancsak görög szóval. A mikor jól leszidták egymást, a két ember egymásra bámult. Azután bemutatkoztak egymásnak, s kiderült, hogy diplomás tanár volt mind a kettő. Nemcsak a kocsis, hanem a rendőr is. Hogy elnevezése megakadt, vagy sűrűn akadtak-e, azt már nem itak meg a párisi lapok.

— **A mai kor színvonala.** A ház asszonya elküld a piacra bevásárolni. A eseléd vissza jön s beszámol hűségeen. A szokásos konyhai szemle alkalmával feltűnik a ház asszonyának a tejfel esekélyése, mire megindul a következő párbeszéd:

A ház asszonya (a szakácsnéhoz) Menyinyi tejfelt hozott ma a piacról?

Szakácsné. Fél litert.

A ház asszonya. (fenn hangon) Janesi jöj-fön csak ide!

Janesi megjelenik és mint kinek tiszta a lelkiismerete (vagy) Itt vagyok kérem alássan mit tejszik parancsolni.

Ház asszonya. A szakácsné azt mondja fél litert tejfölt adtál át neki, te pedig egy li-

ter árat számítottad be nekem, add elő az ellopott pénzt!

Janesi. (mérgesen a szakácsnéhoz) Maga is okosabbat tehetne minthogy elárulja az embert

Szakácsné. (dühösen) Magának se kell oly gazembernek lenni, hogy nem mondja meg előre ha lopni akar, ugye-e sajnálja tőlem azt a pár krajczárt a mit hallgatásomért ide kel-lene adni.

Igy történt Kaposvárott az urnak 1904. esztendejében.

Felejtetlen Irányink nem fordulsz-e meg sirodiban, mert emberszerető lelked sugallatára te voltál az a szerző a bót bót büntetés eltörlésében?

— **Kisiklott személyvonat.** A szombati vasuti balesetre vonatkozólag hiteles forrásból úgy értesülünk, hogy a Kisiklás a vonaton alkalmazott *katonai mozdonyvezető* ügyetlensége és járatlansága következtében történt. A mozdonyvezető ugyanis nem ismervén a pályatestet, a szokottnál nagyobb sebességgel indult ki az állomásról és nem értesült arról, hogy a kijártnál egy keresztváltón kell neki áthaladnia. Amikor a mozdony a váltóra került észrevette a hibát s azonnal fékezett is, de vesztére, mert a fékezés pillanatában a váltóra került 2 személykocsi a fékezés okozta zökkenés folytán a váltóról lecsuszótt és felfordult. Ez mindenesetre egy élő példa arra nézve, mily nagy lett volna a vagyon és személybiztonság akkor, ha — amint a miniszterelnök tervezte — katonai erővel bonyolították volna le a forgalmat.

— **Szöllősy plebános anekdotái.** Egy cigányzenés házi multság alkalmával történt, a hol Szöllősynek még a szokottnál is jobb kedve volt, hogy a cigány huzta, huzta, de sehogysen tudta hégedűjéből kicsalni azt az igazi talpalá való ropogós csárdást a melyet széles jókedvéhez méltónak talált volna.

Félig boszankodva, félig atyai intellemmel szölt hát oda a cigányoknak:

— Fiúk, engem ügyse, ha nem jól huzátok elvitettek benneteket az ördöggel.

— De ha jól huzátok fiaim mindnyájotokat ingyen temetlek el.

— **Méhészek és gazdák figyelmébe.** Az Országos Méhészeti Egyesület tekintettel arra, hogy méhészettel leginkább kisgazdák, tanítók, kisikarosok és egyéb kiskeresetű emberek foglalkoznak, kik a legtöbb esetben az első méhkest is alig tudják megszerezni a midőn megkezdik a méhészkedést — kezébe vette Dzierzon kaptárak és az okszerű méhészkerdeshez szükséges eszközök és kellékek, nevezetesen mézpergetőgépek, mülépprések, mülépek, acél és bádóg tárgyak, mézszállító bödönök és nemely gazdasági tárgyak gyártását és önköltség, áron való közvetítését oly ezébből, hogy a méhészkedést minél olcsóbbá és a legszegényebb emberek is lehetővé tegye. Az ezen tárgyakról szóló árjegyzékét kívánatra mindenkinék ingyen és bérmentve megküldi az egyesület. Azonkívül a méhészközönség méz- és viasztermelvényeinek értékesítését, a közösen előre megállapított eladási ár biztosítását és a postatakarékpénztár után való kifizetését is vállalja minden provízió nélkül, sőt ingyen és bérmentve szállító edényeket is ad költségen. A múlt évben 780 métezmázsa került értékesítésre. Végül az egyesület mindenféle méhészeti és szállítási ügyekben ingyen ad utalgazítást. Cím: *Méhészegyesület Budapest, VII. ker.*

Mi történik külföldön?

— **Az orosz-japán háborúban** — úgy látszik, hogy a japánok siettetik a döntést. A tengeren elért sikereikhez most már jelentékeny szárazföldi győzelmek is sorakoznak. A hét elején erős küzdelmek közepette átlépték az orosz-koréai Rubicon, a világhírtvé vált Jalu folyót s elfoglalták

az oroszok legerősebb hadállását Kinlientschenget. E mellett sok volt a halott és sebesült mindkét részről. Az oroszok közül főleg a tisztek — köztük két tábornok is estek áldozatul, a japán hadsereg kitűnő lövészeinek. Az orosz tisztek egyruhája ugyanis annyira elűt a legénységétől, hogy a japán lövészek már lőtávolból megismerték őket s fegyvereiket mind az orosz tisztekre irányították. Morális szempontból kiszámíthatatlan következményeket vonhat maga után a japánok első szárazföldi győzelme. Japán már a tengeren megkötötte az oroszoknak egyik kezét s most azon van, hogy a száraz földön is lekösse a másikat. A döntő küzdelem várakozás ellenére közeledik s Oroszországnak teljes erejére lesz szükség, hogyha győzelmet nem is, de legalább tisztességes visszavonulást biztosíthasson magának. A kis Japánnak bámulatra méltó ügyessége és kitartásával már eddig is sikerült elérnie azt a mit akart s hogy mégis tovább küzd, az feszült figyelemre inti az összes európai nagyhatalmakat, a melyek Japánnak eddig csak virágzó kereskedelmét bámulták s arról, hogy ily óriási haderővel rendelkezik fogalmunk sem volt. Most, hogy a semmiből olyan hadsereget teremtett, a mely az óriás orosz birodalommal mérkőzik meg egyszerre világhatalommá emelkedett, a melylyel nem csak számolni, hanem a melyet respectálni s kell a világ összes hatalmainak.

Rákóczi hamuainak hazaszállításhoz.

*Hazahozzuk végre
A szent hamvakat;
Miknek helye eddig
Itthon nem akadt;
Bár mindenki tudja,
Hogy ő mi nekünk:
Eszméyünknek képe —
Egy félistenünk!*

*Kik annyit szenvedtünk
Immár azelőtt,
Az Uristen küldte
Nemzetünknek őt.
Ha ő nem lett volna,
Úgy talán e nép
Már a sötét sirba,
Ott feküdne rég.*

*Rákóczi, Rákóczi!
Te dicső alak,
A milyen kevés volt
Itt az ég alatt.
Úgy szeretted ezt a
Szegény nemzetet,
Aki ártatlanul
Annyit szenvedett.*

*Csupán ennek éltél,
S küzdöttél ezért,
Lesz-e hát királyunk,
Ki minket megért?!
Szabadság kell nekünk,
S amely nép szabad,
Annak a királya
A legboldogabb!*

Iglándy B.

Párbaj a csatatéren.*

Babért a multnak!

Ha minden levélre egy hős nevével írjuk, nem koszorú: erdő lesz neve!

A tápió-bicskei csata már el volt vesztve; az osztrák hadsereg vitézül küzdött e napon. Párbaj veteránjai véres tusa után vetették vissza rohamra vitt fiatal honvédeinket, a visszavonulás feltarthatlan volt.

Hátunk mögött pedig a megáradt Tápió volt s annak egyetlen hídja, melyhez összerongva sietett a megzavart sereg.

Az osztrák lovasság üldözésre rohant. Dipold ágyúit meg-meg állították őket, kartácsal üdvözölve a közeledő báni huszárokat. Végre az ágyúk is ott veszttek.

A hadtest vezérei feladták a csatát s gázlókon menekültek keresztül, a hidról leszorítva.

Elvesztett az ütközet, elveszték az ágyúk, elvesztett a nap dicsősége s még jött egy új csapás, hogy az egész hadtest odaveszessen; az ágyuszóra Nagy-Káta felől elősietett Sternberg dandára s oldalt fogta a menekülő magyar hadtestet.

Nyolcz század osztrák lovasság jött egy tömegben a homokhalmokról alá; ha ez a felzavart had derekába csap, az egész hadtest veszve van!

Csak hat század tartalékhuszár volt, amit ellenünk lehetett küldeni; azok is lehangelve, elkedytelenítve a vesztett csata miatt. De vezérük volt Sebő őrnagy. Csak egy ember, csak egy kard.

De egy ember, egy kard is elég, hogy olyan gondolatjegyet huzzon a történelem folyamába, mely azt mondja: »itt most megállj, más fejezet kezdődik.«

Sebes ügetéssel közeledett az osztrák lovasság s messze előtte lovagolt vezére, Riedesel ezredes.

Egy athléta, egy óriás; teljes hat láb magasságu férfi, hercules válakkal; száz lépésnyire előtte járt ezredének s kardját villogtatva messziről, hívta ki a magyar huszárokat: van-e közöttök olyan vitéz, aki a hadsört elmeri hagyni s egyeül előre vágatva a sík közepre, szemébe mer nézni az osztrák hadsereg legdélczesebb lovagjának?

Akadott olyan vitéz. A büszke kihívásra a magyar huszárok őrnagya, Sebő, előrenyargalt a bajnoki találkozáshoz.

Miként a hajdani hős lovagsorban, a hol a csata előtt a vezérek keltek vitézi párharcra; a Zalán firtásának jelenetei látszóttak megelevenülni a lovagtornában, melyre a magyar és osztrák lovasság két legjobb bajnoka egymás ellen rontott.

A két ellenséges hadcsapat között is szabad téren találkoztak össze, egyedül, ezredeiket otthagya s ott szóváltás nélkül összecaptak.

Csak egyszer villant mind a két kard s azzal mind a kettő kihullott vitéze kezéből.

Mindketten ugyanazon összecsapással lefegyverező sebet ejtettek egymáson; a magyar vitéz kardja az osztrák óriás kezét csuklóban vágta tönkre, míg ő maga az ellenfél adáz csapásától hüvelykujját veszté. De ez nem volt a párbaj vége.

A mint a két dalia egyszerre kiejtő jobbából a kardot, hirtelen megragadta egymást mind a kettő, s elkezdődött a tusa pusztá-kézzel, bálog kézzel.

Riedesel magasabb volt, de Sebő ügyesebb; gyorsan torkon ragadta ellenfelét, azzal sarkanyuját páripája oldalába vágta, a két mán megfordult egymással feszített oldalal s azzal mind a két lovag lezuhant a földre. Erre vágatva rohant a két ellenséges csapat vezérei segítségére.

Mire oda rtek, a földön dulakodó két vitéz közül csak az egyik kelt föl; az Sebő volt; Riedesel halva maradt.

(* Jókai Mór »Életemből« ez. kötetből.)

Mint hajdan Góliáth esése Izrael táborát, úgy lelkesíté új hősi elszántságra e hősi jelenet a magyar huszárságot; visszaverték a Sternberg-féle lovasezredet s amíg ők az első rohamot felfogták kardjaikkal, azalatt megérkeztek a vörös sikkások, a 3. és 9. zászlóalj törhetetlen vitézei; azok aztán megmutatták, hogy kell szuronyszegeve ellenséget látogatni; délután 5 órára vissza lett nyerve az ütközet, az elvesztett ágyúk, az elhagyott csatatér s a nap dicsősége.

Ugyanazon huszárezred augusztus első napjaiban a Berettyó partjain táborozott. Hanyatlóban, lemenőben volt már dicsőségünk napja. Csak az okos paripák értik talán, mit beszélnek az emberek: kihallgatják az őrtüzek mellett gazdáik tepelődéseit s s tovább adják amit hallottak, egymás között.

Egy éjszaka, amikor czövekeikhez voltak kötözve, mintegy összebeszélve, a legcsendesebb időben elkezdtek nyeríteni, tombolni; összetépték pányváikat s nekiszilajultan törtek keresztül a táborvonalon s lovagjaikat elhagyva rohantak el apusztába. Felét sem sikerült összefogni: nagy része világgá futott.

Talán előre érezték ami következik.

A zsolczai hős.

Kikből támadt az a vitéz honvédsereg? Értelmes hazafiak, ügyvédek, iskolaviselet tanulóifjak, orvosok, kereskedők, mérnökök, iparos ifjak sorakoztak a háromszinű zászló alá s azt mondták, csak puskát adjatok nekünk s azonnal katonák vagyunk.

Hogy nevettek ezen a régi rendszer okos emberei, akik úgy tudták a dolgot, hogy egy ember meg egy puská még nem egy katona; annak előbb egy esztendeig kell riktájt állni, négy esztendeig idegen országban lakni, hat esztendeig rapporton jární, nyolcz esztendeig masirozni tanulni, tíz esztendeig német szóhoz szokni, csak azután mondhatni róla, hogy ez már katona. Hát még ahhoz, hogy valaki katonatiszt legyen: hadnagy, százados, őrnagy, ezredes. Az kerül még csak nagy időbe, tenger tudományba. Hogy tanulhatná azt meg a jámbor magyar ember, akit sohasem tanítanak erre? És azután mégis úgy lett: a mint annak a magyar fiúnak puskát adtak a kezébe, mindjárt katona lett abból; némelyiknek puskát se adtak, csak kaszát és abból is jó katona lett. Csoda biz ez. De a hazaszeretet tud még a csodatételekhez.

Azok között, kik a nyugalmas polgári életpályát a kard tetteiért elhagyték, egyik legkitünőbb bajnokunk volt Gózon Lajos.

Ügyvéd volt Pesten. Együtt jártunk iskolába. Ott is mindenki egy ismerte, mint nemes kedély szelid ifjut.

Midőn a nemzet önvédelmi harcra kényszerült, egy önkéntes csapat vállalkozott, pesti értelmes fiatalokból a megtámadott haza védelmére: Gózon is e csapattal ment el. Nem kalandot, nem új pályát kerestek ők, csak a haza segélykiáltására ragadtak fegyvert, mint a hogy fegyverhez kap minden jó gyermek, ki apját, anyját, hallja segélyért sikoltani. Azonban a sors rendelkezett az eltávózzal.

Mansvörth alatt rohamra kellett volna menni az ellenféltől megszállt helység ellen, melyet erős ütegek védtek s a halálos vállalat megreszkettette a legelszántabb katonák szívét is.

Ekkor a fiatal ügyvéd, a katonai hirrel nem bíró Gózon Lajos kiragadta a zászlótartó kezéből a nemzeti lobogót, »utánam barátaim, éljen a haza!« kiáltá s neki rohant a zászlóval az ellenség ütegebe; s a példáján fellelkesült csapatok elszántan vetették magukat bele az ellenfél kartács-tüzébe.

Öt minden golyó kikerülte, pedig tudjuk, hogy azok nagyon fel szokták keresni azt, aki zászlóval jár a kezében. Ilyen férfit nem volt szabad visszabocsátani az íróasztalhoz; A vezérek ott maraszták, tisztí rangra emelték s ott aztán, a hány csatában megjelent, annyi érdemet keresett magának; csupa érdemekért, nem pártfogoltasból, őrnagya lett egy vitéz zászlóaljnak.

Julius 2-án és 11-én a háromszor visszafoglalt ácsi erdő tanuskodik Gózon hősi elszántságáról. A hány szál fája van annak az erdőnek, mindenik lehetne egy sirfejfája az elhullott magyar vitézeknek. következett ama hirhedett körvonulása a magyar hadseregnek Komáromtól a Tiszáig, mely két világhatalom hadseregei között annyi hősiességgel hajtatott végre.

Alig mult el nap csatározás, elő és utóhadak összeütközése nélkül; ezek voltak a hétköznapiak: néha aztán egy-egy ünnep is jött közbe, teljes ütközet napja.

Ilyen harci ünnep volt július 26-ika a Sajó vizénél.

Tseodajeff orosz tábornok huszezer emberrel, azok között 25 század lovas, sietett a magyar hadsereg balszárnyát megtámadni. E bal szárnyat a hetedik hadtest képezte Pöntenberg vezérlete alatt; alig több ötezer emberrel: tehát egy négy ellen.

A Sajó vize feküdt közöttük.

Az ütközetet jobbára a tűzesség vivta. Tseodajeff negyvennyolcz ágyut vonatott elő a Sajó jobb partján, hol a folyam kigyózó területei, sűrű csalittal bevonva, kedvező előnyt nyújtott neki, ütegeit észrevétlenül közelebb tolni a magyar hadálláshoz.

Egy ilyen orosz üteg, két zászlóaljtól és egy szotnya kozáktól fedezve, egész Alsó-Zsolczáig felnyomult a parti berkek oltalma alatt s onnan egyszerre váratlanul megnyitotta a gyilkos tüzelést a hadseregnek egyik szemközti ütege ellen.

Azon üteg tüzei csaknem gyermekek voltak még. Csak most váltak meg az iskolától, a hol épen annyit tanultak a matematikából, a mennyi épen elég arra, hogy valaki tűzér legyen vele.

Gózon Lajos, a 66-ik zászlóalj őrnagya, az orosz üteg veszedelmes működését látva, mely a bal szárny állását ingatottá tevő, sietett tábornokát figyelmeztetni s egyuttal fölkiérni, hogy engedje neki az orosz üteget szuronyral kivetni helyéből.

A tábornok válasza az volt, hogy neki a fővezér parancsa ellenére nem szabad a Sajó jobb partjára hadoszlopokat vezényelni, nem is vállalhatja a felelősséget a vérontó vállalat áldozataiért magára.

A kis fiuk ütegeből pedig már két ágyu a földön feküdt, a harmadiknak a kerekei sérülve voltak már, a szegény kis fiukat, egyiket a másik után hurczolták el holtan összezuzottan az ágyuk mellől. Gózon Lajos nem nézhette ezt; átadta a zászlóalj vezényletét a legidősebb századosnak, kijelentve, hogy ő maga saját felelősségére önként vállalkozókkal fog támadást intézni az orosz üteg ellen.

Azzal elindult lóháton gázlót keresni a Sajóban. Mikor azon szerencsésen áthalolt, keresztül lovagolta a Sajó partján elterülő erdőt egész odáig a honnan az orosz üteg állását kikémlelhette. Ezzel visszalovagolt zászlóaljához.

— No most fiuk! — szólt hozzájuk — a kinek a hazája élete kedvesebb mint a magáé, az jöjjön velem.

De az ily szóra aztán az egész zászlóalj vele akart menni.

— Elég lesz egy század, — mondta Gózon: s kiválaszta egy századot, míg a másikat csatárláncra osztva, a Sajó balpartján helyezte el.

Egy század két zászlóalj ellen, meg egy lovas kozák szotnya ellen egy ágyuüteg megtámadására! Nevetnének a hadtudomány vénei, ha valaki ezt tanácsolná nekik.

Nálunk volt, aki megtette.

A sajóhoz érve a kis csapat azt kérdezé: Hol megyünk itt át?

— Hát csak így ni! — mondá Gózon, s leugorván a lováról, egy beteges fiu kezéből kivette a puskát s beleugrott a vízbe és a lökeresett gázlónak indult: „itt a hid fiuk, utánam aki magyar és szereti hazáját!”

Percz mulva a kis csapat hónaalig erő vizen átgázolva, eltűnt a jobbparti erdő árnyékában.

És most aztán csendesesen, óvatosan előre a bokrok között; nem szól más csak a nyugtalan szívdobogás, nincs más parancsoló, csak a szemek intése. A kis csapat egyedül áll az ellenség táborának szívében, minden segélytől távol, egyedül saját szuronyában bizva. Már előtte az ellenség, a mely jelenlétét nem is sejtji. Gondolni és végrehajtani csak egy percnyi idejük van.

Hanem az dicsőséges percz volt.

„Szuronyt szegez és előre!” hangzott Gózon Lajos szava s abban a pillanatban, mint martalékára a sas, csapott le az orosz ütegre a maroknyi önkéntes csapat s abban a perczben le volt ölve minden tűzör, beszegezve minden ágyu, egy sortüzeléssel szétriasztva a fedezet.

A mily bátran voft keresztülvive a hősi merénylet, oly nagyszerű lett annak eredménye.

Az orosz csatarendben nagy zavar támadt; azt hitték, a magyar hadsereg gázlóra találván, őket oldalba fogta; hirtelen megszűntek a tüzelést az egész vonalon s azzal Tseodajeff felhagyott a csatával s távol a Sajótól táborba vonta a seregét.

És mind ebben egy maroknyi kis csapaté volt az orszálrész s annak vezetőjeé, a ki egy év előtt még ügyvéd volt.

Maguk a vezérek is elismerőleg híresztelők Gózon Lajosnak a bátor tettét, a sikerdús kivitelért a fővezér ott a helyszínén alezredessé emelte őt s az összes táborkar előtt megölelé, így szólva hozzá:

— Önben ismét a manswörthi és ácsi hősré ismerek.

Néhány nap mulva a nyiradonyi főhadiszálláson augusztus elsején kelt vitézségi bizonyítványt adatott át Gózon Lajosnak.

Ide írom az egész terjedelmében, más jutalmat úgy sem adhatunk hőseinknek, mint azt, hogy neveiket megkoszorozzuk.

„Bizonyítvány. — Második rangú érdemjelre ajánlatik Gózon Lajos őrnagy, a 66-ik zászlóalj-parancsnok úr, ki hazája iránti buzgó szeretetből és tántoríthatlan hű ragaszkodástól ösztönözve f. é. július 2-ikán és 11-kén Komáromnál s 26-án a Sajóvonalon küzdött csatában példás és harcias viselete, hősiessége és halált megvető kitartása által, vitéz jellemének kiténő jeleit adá. Legszebb feladatának és kötelességének tartom — addig is, míg ezen hősnék mellé érdemrenddel díszíthetnének, a méltányi haza nevében ezen elismerést nyilvánító vitézségi bizonyítványt kézbesíteni. — Kelt a nyiradonyi főhadiszálláson Augusztus hó 1-én 1849. A fővezér Görgei Artur. (P. H.)”

Ime egy magyar hős életéből egy lap, mely életpályájában piros betűkkel van nyomtatva.

A harcok ideje alatt a munkáspolgárból az lett, a mivé kell tudni átalakulni minden hazafinak: derék katona.

S a harcok lejártával a vitéz katonából ismét az lett, a mivé kell tudnia átalakulni minden katonának: munkás, hasznos polgár.

Akkor tudta fegyverrel szolgálni hazáját, jól, hiven, önfeláldozólag. Most tudja szolgálni hazáját, észszel, munkával, szintoly jól, szintoly hiven, szintoly önfeláldozással.

Ez az én eszményképem egy magyar honvédről. Ez az én eszményképem egy magyar polgárról.

LEGUJABB.

A temetés. Jókai temetése hétfőn f. é. május hó 9-én délután 3 órakor lesz a nemzeti muzeum előcsarnokától.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, máj. 7.

A képviselőház III-ik ülészakát királyi kéziratla ma délelőtt megnyitották. Az ülés elején Perczel Dezső meleg szavakban parentálta el a nemzet nagy halottját. A kormány részéről Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter méltatta a koszorus költő elévülhetetlen érdemeit, majd Thaly Kálmán kért szót és megindultan bucsuzott el Jókaitól. A pártok részéről felszólalás nem történt. Ezután elhatározták, hogy a legközelebbi ülést hétfőn tartják, a mikor is a ház tisztviselőinek meg, ill. ujraválasztása fog megtörténni.

Rákóczi hamvai.

Ma délelőtt Tisza István gróf elnökle alatt pártközi konferencia volt, a melyen a miniszterelnök azt ajánlotta, hogy az országgyűlés feliratban üdvözzölje a királyt Rákóczi hamvainak hazahozatala alkalmából kibocsátott kéziratáért. A pártok jelenvolt képviselői a miniszterelnöknek ezt a kijelentését ad referendum tudomásul vették.

Degenfeld Ilona palotahölgy.

A király Tisza Istvánné, Degenfeld Ilona grófnót, palotahölgygyé nevezte ki.

SZERKESZTŐSÉGI ÜZENETEK

Z. Á Budapest. Kiténő ezikke 1-késétt Eltettük a jövő számba.

Postahivatal Helyben. A beküldött közleményt köszönjük, helyszüke miatt azonban csak a jövő számunkban közölhetjük.

Választópolgár. Mi azt igazán nem tudhatjuk, hogy Vörös László, kerületünk jelenlegi képviselője, mikor szándékozik beszámoló beszédet tartani, sőt azt hisszük, hogy ezt még ő maga sem tudja. A vasuti sztrájk alkalmából kifejtett — bár teljesen eredménytelen — munkásságának habérjain pihen jelenleg a képviselő úr.

Előfizető Kaposvár: Helyesen teszi. Reméljük, hogy hazafias példját rövid időn belül sokan fogják követni, mert kereskedőink ha a vevőközönségnél a honi ipar ilyen erélyes támogatását látják — kész örömmel adnak előnyt a magyar ipar termékeinek. Tessék ezen túl is csak magyar gyártmányt kérni.

Felelős szerkesztő:

Szunyog Mihály dr.

Laptulajdonosok és kiadók:

Szalay Karoly és Rózsa Ernő dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefon száma 15.

Ingyen!

Ingyen!

LEGUJABB KAPOSÁVROFT !!

Minden vevő ingyen megkapja művészi kivitelű élet nagyságu

FÉNYKÉPÉT,

mely eddig még Kaposvárott nem létezett NEUMANN MIKSA Kosuth-tér 8. sz. divatüzletében, mely kedvezményben a legcsekélyebb vásárlók is részesülhetnek, csak a keretért 3 korona lesz számítva.

Kérem a t. vevőközönség meggyőződését árucikkeim kedvezményes olcsóságáról. Különösen ajánlom rendkívül nagy

czipő raktáramat,

ovábbá szövetek, nyári kelmék, vásznak, férfi és női divatcikkekben igen nagy választék.

Maradtam tisztelettel

Neumann Miksa

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház melé es kertjeinkben föld- és homoktalajon

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas bár mind kuszó természetű mert nagyobb része ha megüri is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Helugasrak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkifünőbb muskátály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épüeteknek, kerteknek kerítéseknél a legremekesebb díszre alkalmas, hogy legkevesebb helyet is foglalna az egyetbe használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére van elkészítve szőlő és fénynyonlati katalógus bármikor ingyen és bementve küldetik meg aki szímet egy levelezőlapra tudatja

Czim:

Érmei éki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kagya u. p. Zekelyhid.

Üzlethelyiség változtatás!

Ház lerombolás miatt üzletemet ideiglenesen Fő-utca 22. szám Szarvas Lajos ur házába helyezem át, ez alkalomból a raktáron levő kész

női és gyermek kalapokat

leszállított áron árusítom el.

Tisztelettel

Révész Józsefné

divatárusnő

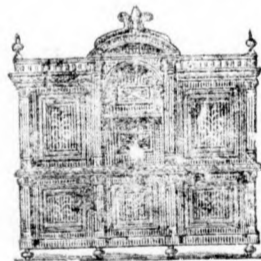
Kaposvárott.

HIRDETÉSEK FELVÉTELNEK A KIADÓHIVATALBAN

Leszállított áron!

BUTOROK

Teljes lakberendezések, valamint egyes butor-darabok, kárpitos- és díszbutorok az alábbi rendkívüli olcsó áron vásárolhatók: ==

2 darab matt szekrény	32 forint.
2 " " " " " " " " " " " "	29 " "
2 " " " " " " " " " " " "	16 " "
Teljes matt hálószoba	110 forinttól.
" " " " " " " " " " " "	145 " "
" " " " " " " " " " " "	155 " "
" " " " " " " " " " " "	190 " "
" " " " " " " " " " " "	185 " "
" " " " " " " " " " " "	190 " "
" " " " " " " " " " " "	250 " "
" " " " " " " " " " " "	350 " "

FEHER M. butorgyáros

Kárpitos és díszítő butor-raktárában

KAPOSVÁROFT.

Fő-utca 17. sz., a Vármegyeház átellenében.

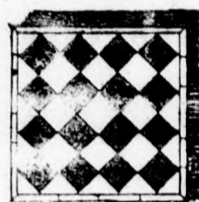
Fő-utca 17. sz., a Vármegyeház átellenében.

Különlegességi Áruház.

Nagy választék Tavaszi női felöltők,
Blousok és napernyőkben.

Külön uri divat osztály. Szabott árak!

KAPOSVÁR, Fő-utca 29. **GRUMANN BÉLA** KAPOSVÁR, Fő-utca 29.

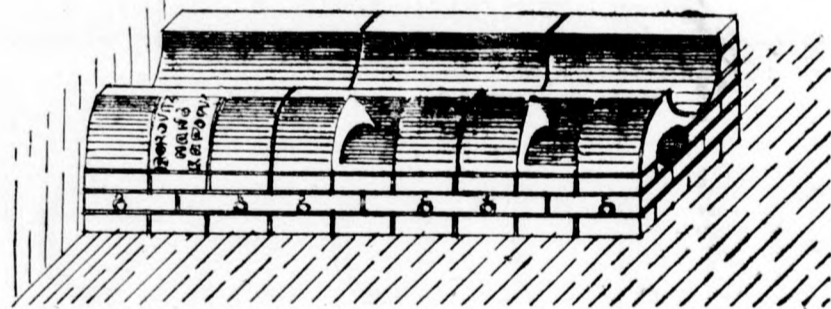

BOROVITZ MANÓ KAPOSVÁR.

Aszfaltozási-, cement-beton- és mindenféle építkezési vállalat.
— Műmárvány és cementarúgyár. — Szobrász- és kőfaragó-műterem. — Sírkövek és építkezési anyagok raktára.

Felülmézt költő.
Ez a gyors nyárvályukat az is állóképből legbiztosabban csak úgy tarthatják távol, ha etető és itató vályukat szenny és paszoktól megóvjuk, ami csak az általam készített önműködő, itatóval ellátott, marhaetető vályuk alkalmazása mellett lehetséges.

Ezen vályuk különösen az állattenyésztést űző, d. Németország és külföld minden gazdaságában legjobb sikerrel alkalmazhatók.

ELŐNYEI: Egyszerű szerkezet, mely javításra nem szorúl, soha el nem dugul, mindenkor elegendő tiszta és friss vizet szolgáltat, minden fáradság nélkül tisztán tartható és végre — ami fő — olcsóbb min bármely más vályu.

Árajánlatokkal istállóberendezésekre, valamint egyéb beton-, mozaik-, terrazzo-, aszfaltozási-, szobrászati és kőfaragó-munkákra, nemkülönben prospektussal készséggel szolgálok.

SZABO LIPÓT

KAPOSVÁR,

Korona utca 1. sz. a Korona szállóval szemben.

LEGIZLÉSESEBB

NYOMTATVÁNYOKAT

OLCSÓN KESZIT.

ANTIQUARIUM,
KÖNYV-, PAPIR- ÉS ZENEMŰ-KERESKEDÉS.

SPIEGEL DÁVID

Kaposvár, Korona-utca 9.

Ajánlja dusan felszerelt

üveg, porcellán és
lámpa-raktárát

Olesó árak! Szolid kiszolgálás!